

на чистоту, методи кількісного аналізу лікарських речовин, аналіз лікарських форм, експрес-аналіз ліків і т.д.).

Навчальна дисципліна «Фармацевтичний аналіз лікарських засобів» спрямована на оволодіння студентами інтегральною, загальними та фаховими компетентностями.

До фахових компетентностей відносять:

– Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

– Здатність організовувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами чинної Державної фармакопеї України та належних практик у фармації, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів та проводити їх стандартизацію відповідно до діючих вимог, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

– Здатність здійснювати розробку методик контролю якості лікарських засобів, у тому числі активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарської рослинної сировини і допоміжних речовин з використанням фізичних, хімічних, фізико-хімічних, біологічних, мікробіологічних, фармакотехнологічних і фармакоорганолептичних методів контролю.

Отже, дисципліна «Фармацевтичний аналіз лікарських засобів» базується на вивченні студентами особливостей методів аналізу фармацевтичної продукції на основі вивчених, на попередніх курсах, наступних дисциплін: неорганічна хімія, аналітична хімія, фізична та колоїдна хімія, органічна хімія, організація та економіка фармації, аптечна технологія ліків, фармацевтична хімія, що передбачає інтеграцію викладання з вище зазначеними дисциплінами та формування умінь застосувати знання в процесі подальшого навчання і у професійній діяльності.

ФУНКЦІЇ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Мандич Т.М.

голова

*Наукового товариства студентів, аспірантів,
докторантів і молодих учених
Херсонський державний університет
м. Івано-Франківськ, Україна*

Наукове товариство в закладі вищої освіти, разом із низкою традиційних завдань щодо захисту наукових інтересів і підтримки

наукових ідей, у сучасних умовах має низку опцій, дотичних до підготовки докторів філософії. Як зауважують С. Коломієць та О. Синєкоп, «діяльність аспіранта – це триєдина складова, що охоплює дослідницьку, навчальну і професійну діяльність» [1, с. 7]. На наш погляд, ефективне функціонування наукового товариства здатне підсилити окреслені вектори, результати чого можна простежити на різних етапах навчання аспіранта та, як наслідок, пересвідчитися в дієвості співпраці в межах акредитації освітньо-наукової програми (далі – ОНП) під час надання фактажу у відомостях про самооцінювання й у процесі спілкування експертної групи з фокус-групами здобувачів та представників органів самоврядування.

Очевидними шляхами взаємодії є членство здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в науковому товаристві на добровільних засадах та подальшою участю в засіданнях і різноформатній діяльності; з іншого боку, наукове товариство долучене до «погодження рішень про відрахування з Університету та поновлення на навчання осіб, які здобувають ступінь доктора філософії» [5, с.4].

Л. Семеновська, аналізуючи шляхи вдосконалення ОНП, із-поміж низки перспективних завдань зазначає про «удосконалення механізмів і посилення роботи щодо співпраці аспірантів із Радою молодих науковців» [6, с. 422], а С. Покляцький наводить теми, що могли би стати корисними для аспірантів за умови проведення радами молодих учених або науковими товариствами семінарів, присвячених підготовці текстів, тайм-менеджменту, написанню тез та статей, друку в зарубіжних фахових виданнях, успішному виступу, веденню дискусій та відповіді на запитання, підготовці доповідей та презентацій, роботі з різними програмними продуктами, пошуку інформації тощо [3, с. 34]. Відтак, підтверджено актуальність питання систематизації та інтенсифікації максимально можливих напрямів взаємодії здобувачів ступеня доктора філософії з науковим товариством. Зосередимо увагу на функціях, що дозволяють удосконалювати ОНП, підсилювати окремі аспекти підготовки докторів філософії, створювати та реалізовувати додаткові можливості для розвитку окреслених дослідницької, навчальної та професійної діяльності аспіранта.

1. Участь у процедурах перегляду ОНП та моніторингу якості освітнього процесу. Участь здобувачів освіти в обговоренні та затвердженні ОНП є закономірною і такою, що відповідає змісту підкритерію 8.2., зазначеному в «Положенні про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [4]. Під час перегляду ОНП члени наукового товариства, серед яких і аспіранти, мають можливість ознайомитися з проектом та внести свої пропозиції. Це можна зробити як в індивідуальному порядку, скориставшись формою зворотного зв'язку, так і за результатами обговорення на засіданні, зокрема у випадку звернень здобувачів із

пропозицією суттєвих змін. Активна позиція, фаховий підхід і досвід представників наукового товариства забезпечуватимуть належну якість і перспективність сформульованих рекомендацій.

2. Активізація участі аспірантів у заходах неформальної освіти та академічної мобільності. Досить часто під час акредитації у звітах ЕГ та ГЕР висловлено рекомендації щодо започаткування або посилення зазначених аспектів, що не впливає на суттєве зниження оцінки за Критерієм 3, однак для обох сторін є показником слабого місця. Взаємодія наукового товариства з аналогічними органами самоврядування інших, зокрема й закордонних, закладів вищої освіти та наукових установ, а також моніторинг добірок анонсів можуть мати позитивний результат: наприклад, шляхом адресного інформування гарантів ОНП, завідувачів кафедр і безпосередньо здобувачів освіти щодо актуальних можливостей за відповідними спеціальностями або дотичними темами. Крім того, наукове товариство може стати ініціатором та організатором тренінгів, шкіл, вебінарів, онлайн-курсів та інших заходів, активна участь аспірантів у яких може бути засвідчена сертифікатами з визначеною кількістю годин та кредитів ECTS і за чинною у ЗВО процедурою частково або повністю бути зарахованою у межах опанування передбачених освітніх компонент.

3. Інформаційна підтримка. Сайт наукового товариства або окрема вебсторінка на офіційному сайті ЗВО, соціальні мережі чи електронна розсилка – дієві інструменти інформування та консультування аспірантів не лише щодо конкурсів, грантів, премій, конференцій та інших наукових івентів, а й щодо змін у процесі підготовки здобувачів, оновлення вимог до захисту тощо. Відтак, доцільно розмішувати та поширювати на інформаційних ресурсах наукового товариства окремий блок із чинною нормативно-правовою базою та активними лінками на необхідні сайти, інфографіки, вебінари та інші формати роз'яснювальних матеріалів.

Для аспірантів і докторантів Херсонського державного університету Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених регулярно наповнює та оновлює перелік актуальних документів і корисних ресурсів щодо підготовки докторів філософії та захисту дисертації, роботи нової системи електронного формування разових спеціалізованих рад, конкурсів і премій, підтримки в умовах воєнного стану тощо [2]. З огляду на динаміку кількості переглядів рубрика відповідає пошуковим запитам, які, до речі, можуть здійснювати не лише аспіранти, а й наукові керівники, гаранті ОНП та інші зацікавлені особи, а також забезпечує інформаційну підтримку, що підсилює процес підготовки докторів філософії за підкритерієм 7.4. [4].

4. **Формування soft skills у командній роботі.** Формат діяльності наукового товариства передбачає взаємодію різних категорій осіб, зокрема студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених. Спільні проекти та заходи можуть мати мотиваційний ефект для здобувачів освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, які бачитимуть приклад аспірантів, докторантів або викладачів, чий успішна індивідуальна траєкторія, кар'єрний розвиток і досвід можуть стати вагомим аргументом у подальшому продовженні навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні. Участь у щомісячних засіданнях наукового товариства, формування команд для хакатонів і конкурсів наукових проектів, проведення періодичних тематичних зустрічей на практиці засвідчили варіативність форматів, у межах яких можна поєднати інтереси членів наукового товариства різного віку та статусу. Аспіранти долучаються до реалізації заходів або виступають учасниками команд, навчаючись у такий спосіб планувати, організовувати, ефективно комунікувати, креативно мислити, приймати рішення, взаємодіяти в колективі тощо.

5. **Популяризація діяльності та здобутків аспірантів.** Висування аспірантів як претендентів на здобуття премій і стипендій, мотивування їх до участі в локальних, усеукраїнських і міжнародних заходах, висвітлення наукових подій за участі здобувачів ступеня доктора філософії в медіапросторі – це все шляхи формування іміджу молодих науковців і популяризації результатів їхньої діяльності. Промоція індивідуальних і колективних досягнень молодих учених із боку наукового товариства заохочує до наукової діяльності і потенційних здобувачів ступеня доктора філософії, чим привертає увагу до освітньо-наукових програм і позиціонує навчання в аспірантурі як сукупність можливостей професійного та особистісного розвитку.

Отже, наукове товариство виконує низку функцій, що доповнюють і підсилюють окремі аспекти здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні. Наведений перелік не є вичерпним, однак системний підхід до налагодження взаємодії за окресленими напрямками може сприяти покращенню освітньо-наукових програм та процесу підготовки докторів філософії, призводячи до результатів у вигляді врахування пропозицій щодо змісту ОНП, організації та проведення заходів, формування навичок, іміджотворення, здобуття відзнак тощо.

Література:

1. Коломієць С. С., Синєкоп О. С. Концепція створення освітньо-наукової програми підготовки за освітньо-науковим рівнем – доктор філософії (PhD). *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2014. Випуск 3–4. Частина I. С. 5–11.

2. Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених Херсонського державного університету. URL: <https://www.kspu.edu/NewScienceActivity/CouncilYoungScientists.aspx>

3. Покляцький С. А. Аспірантура: питання реформи відкрите. *Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 5–6 жовтня 2017 р.)*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. С. 31–38.

4. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>

5. Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених Херсонського державного університету. URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/?id=a4b555da-cdaf-4b02-87d5-f5083c6d6673>

6. Семеновська Л. Шляхи вдосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії: з досвіду роботи. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (12–13 листопада 2020 року, м. Суми)*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. С. 419–422.

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЯК КОНЦЕНТРАТ ІНТЕЛЕКТУ УКРАЇНИ

Матвєєва К.В.

*аспірантка, Голова Ради молодих учених
Київського національного університету культури і мистецтв,
член Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України
м. Київ, Україна*

Станом на 2021 рік Реєстр Рад молодих вчених України включав 203 Ради молодих вчених, загалом спільнота молодих учених нараховує більше 16 тисяч молодих вчених і ця кількість має позитивну тенденцію до зростання [3, с. 2]. Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», здобувачі третього рівня вищої освіти є молодими вченими, а саме «вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має науковий ступінь доктора наук» [1].